

Εφετείο Θεσσαλονίκης 421/1989,

Πηγή: Ε.Ε.Δ 48/89 σελ. 833

Περίληψη: Η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης μπορεί να προβληθεί και επί εργατικού ατυχήματος. - Έχει όμως ως προϋπόθεση να οφείλεται τούτο σε πταίσμα του εργοδότη ή του προστηθέντος απ' αυτόν προσώπου. - Το δικαστήριο επιδικάζει αποζημίωση με ελεύθερη εκτίμηση, λαμβάνοντας υπόψη την έκταση της βλάβης του μισθωτού, των πόνων που δοκίμασε, των ταλαιπωριών που υπέστη, της ηλικίας του, του βαθμού του πταίσματος του εργοδότη και της ενδεχόμενης συνυπαιτιότητάς του.

Κυριότερες διατάξεις: Α.Κ. άρθρα 298, 299 και 932. Ν. 551/1915 άρθρ. 1.

Απόφαση Δικαστηρίου

Πρόεδρος ο κ. ΔΗΜ. ΣΤΟΪΛΙΔΗΣ

Εισηγητής ο Εφέτης κ. ΝΙΚ. ΣΑΛΤΑΜΠΑΣΗΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Χαρίδημος Βεργούλης, Ελευθέριος Αναγνωστάκης

(...) Όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 298, 299 και 932 του Α.Κ. η αξίωση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης που οφείλεται στις ρητά από τον νόμο οριζόμενες περιπτώσεις ένεκα ζημίας όχι περιουσιακής, γενεσιουργόν αιτίαν έχει την αδικοπραξία και μπορεί να προβληθεί και επί εργατικού ατυχήματος με την έννοια του άρθρου 1 του ν. 551/1915, με την προϋπόθεση ότι οφείλεται τούτο σε πταίσμα του εργοδότη, ή του κατά το άρθρ. 922 του Α.Κ. προστηθέντος από αυτόν προσώπου, κατά τα οριζόμενα ως στο άρθρο 16 του αυτού ως άνω νόμου (Α.Π. 1293/1984 ΕΕργΔ 44, 694). Στην προκειμένη περίπτωση από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου, από τα έγγραφα που προσκομίζουν οι διάδικοι μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και η υπ' αριθ. 385/1987 ένορκη βεβαίωση ενώπιον της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Σ.Ν. και οι υπ' αριθ. 516/1988, 2844/1988 και 7990/1988 ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον του Ειρηνοδίκη Θεσσαλονίκης, από τις ομολογίες των διαδίκων και από την διαδικασία γενικά αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Τον Ιανουάριο 1980 η εναγομένη εταιρεία προσέλαβε τον ενάγοντα με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου στο εργοστάσιό της κατασκευής υποδημάτων στην Θεσσαλονίκη σαν "ξυλουριστή". Του ανέθεσε τον χειρισμό μιας ξυλουριστικής μηχανής. Η μηχανή αυτή περιστρέφεται με μεγάλη ταχύτητα, 12.000 έως 16.000 στροφών το λεπτό και εκτοξεύει μικρά κομματάκια εν είδει σκόνης από τα παπούτσια που ξυλουρίζονται, τα οποία είναι επικίνδυνα για τα μάτια κυρίως, αλλά και για τους πνεύμονες, το στομάχι και το δέρμα των εργαζομένων. Γι' αυτό απαιτείται να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ασφαλείας από τους εργοδότες για την προστασία της υγείας των εργαζομένων. Δηλαδή να τοποθετείται ένα προστατευτικό "παμπρίζ" στο μηχάνημα, να εφοδιάζονται οι εργαζόμενοι με ειδικά γυαλιά και να μη τους επιτρέπεται να εργάζονται εάν δεν τα φορούν. Η εναγομένη δεν είχε λάβει από την αρχή τα προστατευτικά αυτά μέτρα, τα οποία έλαβε αργότερα σε μη ακριβώς διακριβωθέντα χρόνο κατόπιν υποδείξεων της επιθεωρήσεως εργασίας. Όμως ουδέποτε επέβαλε στους εργαζομένους να φορούν τα μαύρα ειδικά γυαλιά με τα οποία εφοδίασε τα μηχανήματά της, παρά το ότι παραπονούντο ότι τους πονούσαν τα μάτια τους όπως κατέθεσε ενώπιον του Ειρηνοδίκη Θεσσαλονίκης η θυγατέρα των ιδιοκτητών της εναγομένης η οποία επίσης κατέθεσε ότι ούτε ο ενάγων ούτε οι άλλοι εργαζόμενοι, φορούσαν τα ειδικά γυαλιά χωρίς να εξηγεί γιατί τους επιτρέπετο να εργάζονται εκτεθειμένοι στους εκ της παραλείψεως αυτής κινδύνους. Έτσι ολίγον κατ' ολίγον ο ενάγων άρχισε να χάνει την όρασή του και αναγκάστηκε στις 13.9.1985 να ζητήσει άδεια για να υποβληθεί σε σοβαρότατη εγχείρηση στα μάτια. Όμως η εγχείριση δεν τον ωφέλησε και πολύ. Μετά ένα χρόνο ήτοι τον Σεπτέμβριο 1986 επανήλθε εις την εργασία του για να δοκιμάσει τις δυνάμεις του πλην όμως δεν μπόρεσε να ανταπεξέλθει και προ του κινδύνου να χάσει τελείως το φως του εν όψει του ότι τον επανατοποθέτησαν ως χειριστή του παραπάνω ξυλουριστικού μηχανήματος, αποχώρησε από την εργασία του. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην από 19.11.1988 γνωμάτευση της πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής αναφέρεται ένα χρόνο περίπου μετά την εγχείριση, ότι δεν βλέπει καθόλου από το ένα μάτι και με την υπ' αριθ. 21983/1988 απόφαση του Διευθυντή του Ι.Κ.Α. αναγνωρίστηκε ότι έχει αναπηρία από 17 Μαρτίου 1986 64% και του χορηγήθηκε αναπηρική σύνταξη. Τα γεγονότα, ότι το παραπάνω μηχανήμα στο οποίον εργαζόταν ο ενάγων είναι επικίνδυνο για τα μάτια γι' αυτό προβλέπονται για τους εργαζομένους προστατευτικά μέτρα τα οποία δεν ετηρούντο στο εργοστάσιο της εναγομένης και ο ενάγων που παραπονιόταν ότι του πονούν τα μάτια του, υποβλήθηκε σε εγχείριση και παρά ταύτα έχασε το φως του από το ένα του μάτι οδηγούν εις την κρίσιν ότι υπάρχει αναμφισβήτητη συνάφεια μεταξύ της αναπηρίας του ενάγοντος και της εργασίας του στο μηχανήμα της εναγομένης και υπάρχει επίσης και πταίσμα των εκπροσώπων αυτής γιατί αρχικά

δεν έλαβαν τα απαιτούμενα προστατευτικά μέτρα προς προστασίαν των εργαζομένων και στην συνέχεια επέτρεψαν στους μισθωτούς των να εργάζονται χωρίς την λήψιν αυτών. Επομένως το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που δέχτηκε με την εκκαλουμένη απόφαση ότι δεν υπάρχει αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της αναπηρίας του ενάγοντος και της εργασίας του και ότι εν πάσει περιπτώσει η αναπηρία του οφείλεται σε δική του αποκλειστική υπαιτιότητα έσφαλε και πρέπει δεκτού καθισταμένου ως βασίμου στην ουσία του σχετικού λόγου της εφέσεως να εξαφανισθή η εκκαλουμένη να κρατηθή η υπόθεση προς κατ' ουσίαν εκδίκασιν από το Δικαστήριο τούτο.

Κατά το άρθρο 932 του Α.Κ., λόγω αδικπραξίας, ανεξαρτήτως της αποζημιώσεως για την περιουσιακήν ζημίαν, το δικαστήριο μπορεί να επιδικάση εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης κατά την έννοια της διατάξεως αυτής το δικαστήριο κρίνει κατ' ελευθέραν εκτίμησιν για τον καθορισμό του ποσού της χρηματικής ικανοποιήσεως λόγω ηθικής βλάβης προσώπου που υπέστη σωματική βλάβη συνεπεία αυτοκινητιστικού ατυχήματος, λαμβάνοντας υπ' όψιν την έκταση της προσγενομένης σ' αυτόν σωματικής βλάβης των πόνων που δοκίμασε, των ταλαιπωριών που υπέστη, της ηλικίας του, του βαθμού του πταίσματος του εναγομένου υπαίτιου καθώς και της ίδιας αυτού συνυπαιτιότητας (Α.Π. 1336/1976 ΝοΒ 25, 205, Α.Π. 322/1969 ΝοΒ 17, 1178). Στην προκειμένη περίπτωση το Δικαστήριο λαμβάνοντας υπ' όψιν το ότι η σωματική βλάβη του ενάγοντος επήλθε σε ένα πολύτιμο όργανο όπως τα μάτια, ότι ο ενάγων είναι ακόμα σχετικά νέος, πενήντα τεσσάρων ετών και τον βαθμόν της υπαιτιότητας των νομίμων εκπροσώπων της εναγομένης καθώς και της οικονομικής επιφανείας της εναγομένης η οποία όπως η ίδια υποστηρίζει είναι από τις μεγαλύτερες βιομηχανίες το είδος και της οικονομικής επιφανείας του ενάγοντα τεχνίτη υποδηματοποιίας. Το Δικαστήριο κρίνει, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τα διδάγματα της πείρας και της λογικής ότι προς αποκατάστασιν της προσγενομένης στον ενάγοντα ηθικής βλάβης θα απαιτηθή εύλογη χρηματική ικανοποίησης ανερχομένη στο ποσόν των 200.000 δραχμών. Επομένως πρέπει να γίνη δεκτή εν μέρει η αγωγή διά το ανωτέρω ποσόν και να καταδικασθή η εναγομένη εις την εν μέρει δικαστική δαπάνη του ενάγοντος και των δύο βαθμών δικαιοδοσίας (άρθρ. 178 § 1, 183 Κ.Πολ.Δ.